

ต้มตุ๋นสไตล์ Ponzi

วารสาร สามโกเศศ

วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2552

ชื่อของ Ponzi นักต้มตุ๋นชื่อดังระดับโลกที่ตายไปนานแล้ว ถูกนำมากล่าวถึงอีกครั้งตลอดเวลาหนึ่งเดือนที่ผ่านมา เมื่อ Bernard Madoff นักธุรกิจใหญ่มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกาถูกจับในข้อหาฉ้อโกง โดยใช้วิธีการของ Ponzi ต้มตุ๋นนักลงทุนเป็นเงินถึง 50,000 ล้านดอลลาร์ (1.9 ล้านล้านบาท) ซึ่งถือได้ว่าเป็นการต้มตุ๋นหลอกลวงให้คนมาร่วมลงทุนครั้งใหญ่สุดที่กระทำโดยบุคคลเดียว

ข่าวจับ Madoff ดังไปทั่วโลกเพราะเขาเคยเป็นถึง Chairman ของ Nasdaq Stock Exchange (ตลาดหุ้นของเหล่าบริษัทไฮเทคในสหรัฐอเมริกา) และเป็นผู้ก่อตั้งบริษัทใหญ่ของวอลล์สตรีต ชื่อ Bernard L. Madoff Investment Securities และเป็น Chairman ตั้งแต่ก่อตั้งในปี 1960 จนถึงวันถูกจับเมื่อกลางเดือนธันวาคม 2008

Madoff เข้าปิ้งเพราะลูกชาย 2 คน เป็นคนบอกเอฟบีไอ (FBI) ให้จับทันทีที่รู้ว่าพ่อเป็นนักต้มตุ๋นระดับยักษ์ของโลก ข้อความที่เขาสารภาพกับลูกชาย ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ตลอดจนถึงปริศนาก่อนหน้าถูกจับหนึ่งวันก็คือ "โดยพื้นฐานแล้วมันก็คือ Ponzi Scheme ขนาดยักษ์เราดี ๆ นี้เอง"

ศพ Ponzi ถูกขุดขึ้นมาซ้ำและอีกครั้งหลังจากข่าวเรื่อง Madoff แพร่กระจายออกไป พุดง่ายๆ สั้นๆ Ponzi Scheme ก็คือวิธีการของ Ponzi ซึ่งก็คือวิธีการเดียวกันกับของแชร์แม่หม้อย และแม่กแกวของบ้านเราในอดีตนั่นแหละ

Ponzi Scheme ทำงานโดยการชักนำให้คนมาลงทุนโดยประกาศให้ผลตอบแทนสูงผิดปกติ แต่เงินที่ได้มานั้นก็มีได้นำไปลงทุนจริง หากเพียงแต่เอาเงินที่คนมาลงทุนใหม่ หมุนจ่ายเป็นผลตอบแทนให้คนเก่า หมุนไปเรื่อยๆ โดยเงินลงทุนส่วนหนึ่งก็เข้ากระเป๋าผู้ก่อการ เมื่อได้จังหวะก็ขายตัวไปพร้อมกับเงิน หรือไม่ก็วิ่งพังลง หรือทางการเข้ามาจับกุมแต่ก็หลังจากเงินส่วนหนึ่งถูกดูดออกไปแล้ว

การลงทุนสไตล์ Ponzi นี้ต้องพังลงแน่นอนเมื่อถึงจุดหนึ่งที่เงินใหม่เข้ามาไม่ทันเงินที่ต้องจ่ายเป็นผลตอบแทน และเหตุที่ต้องจ่ายผลตอบแทนก็เพื่อดึงดูดเงินลงทุนใหม่ให้เข้ามา

ผู้ก่อการของ Ponzi Scheme จะชักชวนให้ผู้ลงทุนเอาผลตอบแทนไปลงทุนต่อเพื่อจะได้ไม่เป็นภาระสำหรับตนเองในการจ่ายเงินออก อีกทั้งหลอกได้ทั้งเงินต้นและผลตอบแทนที่ไม่ต้องจ่าย การชักชวนมักได้ผลเพราะความโลภ นักลงทุนก็จะเห็นแต่ตัวเลขที่ผู้ก่อการส่งมาให้ว่ามันสูงชันมากเพียงใด และมันก็เป็นเพียงตัวเลขจริงๆ เพราะผู้ก่อการจะขายตัวไปพร้อมกับเงินจริงในเวลาต่อมา

Charles Ponzi ผู้เป็นที่มาแห่งชื่อ Ponzi เป็นคนอิตาลี โดยกำเนิด อพยพมาสหรัฐอเมริกาในปี 1903 เขามาจากครอบครัวที่มีฐานะดีของเมืองปาร์มา ในอิตาลี เขาเคยเรียนใน University of Rome La Sapienza 4 ปี แต่ไม่จบเพราะเอาแต่สนุกสนาน

Ponzi มาถึงสหรัฐในปี 1903 ด้วยเงินเพียง 2 เหรียญ 50 เซนต์ ในกระเป๋า เขาทำงานหลายอย่าง เป็นทั้งคนล้างจาน พนักงานเสิร์ฟอาหาร ในปี 1907 เขาย้ายไปมอนทรีออล ในรัฐควิเบก ประเทศแคนาดา ไปทำงานเป็นผู้ช่วยเทลเลอร์ของธนาคารเปิดใหม่ และที่นั่นเองเขาได้เห็นเจ้าของธนาคารจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่าที่อื่นถึงแม้ธนาคารอยู่ในฐานะง่อนแง่นเพราะมีหนี้เสียในอสังหาริมทรัพย์มาก เขาเห็นการเอาเงินฝากใหม่มาจ่ายเป็นดอกเบี้ยเงินฝากให้อีกบัญชีหนึ่ง และเมื่อถึงจุดหนึ่งเจ้าของก็ขีดเงินหายไป

Ponzi ทนลำบากอยู่ในแคนาดาพักหนึ่งก็คิดหาเงินโดยปลอมลายมือเซ็นเช็คของเจ้าของธุรกิจที่เป็นลูกค้าเก่าของธนาคารรายหนึ่ง เขาติดคุกอยู่ 3 ปี เมื่อออกมาก็ตัดสินใจกลับอเมริกาและก็ไปติดคุกอีก 2 ปี เนื่องจากร่วมกับพรรคพวกแอบลักลอบคนเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย ในคุกเขาได้เรียนรู้วิธีหาเงินจากนักธุรกิจใหญ่ของวอลล์สตรีตคนหนึ่ง

เมื่อออกจากคุกเขาก็เห็นช่องทางหาเงินอย่างงามจากการค้าขายคูปองชื่อแอสแตมพ์ข้ามประเทศ เขาชักชวนเพื่อนฝูงมาลงทุนในบริษัทของเขาชื่อ Securities Exchange Company โดยสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนร้อยละ 50 ในเวลาลงทุน 45 วัน (ผลตอบแทนเท่าตัวในเวลา 90 วัน) เมื่อเขาทำได้จริงผู้คนที่แห่กันมาลงทุนกับเขา จากที่เขาเริ่มทำธุรกิจจริงที่ให้ผลตอบแทนดีก็กลายเป็นการต้มตุ๋นไป Ponzi เกิดไอเดียที่จะหาเงินเข้ากระเป๋าได้ง่ายๆ และได้ผลตอบแทนสูงมากด้วย Ponzi Scheme

เขาจ้างเอเย่นต์ระดมเงินทุนให้เขา เงินก็ไหลเข้าราวสายน้ำ ผู้คนบ้าคลั่งเพราะเขาจ่ายเงินได้จริงๆ ในช่วงจุดสูงสุดในปี 1920 เงินไหลเข้าวันละ 250,000 เหรียญสหรัฐ Ponzi ร่ำรวยมากในเวลาเพียง 6 เดือนเท่านั้น เขาซื้อบ้านหลังใหญ่ที่มีเครื่องปรับอากาศและสระว่ายน้ำที่มีเครื่องทำน้ำอุ่นซึ่งในสมัยนั้นถือว่าหรูที่สุด

หนังสือพิมพ์ในเมืองบอสตัน ซึ่งเขาใช้เป็นที่ประกอบกิจการเริ่มสงสัยว่าเขาทำเงินไปลงทุนอะไรจึงได้ผลตอบแทนสูงเช่นนั้น และก็พบความจริงว่าเป็นการต้มตุ๋น จึงมีบทความทยอยเตือนผู้ลงทุน และการที่เขาไม่ลงทุนในบริษัทของตัวเองทำให้น่าสงสัยยิ่งขึ้น เมื่อสืบสวนสักพักความก็แตกว่าบริษัทเขามีแต่ลม ผู้คนแตกตื่นมาถอนเงิน ในเวลาเพียง 3 วัน Ponzi จ่ายเงินคืนผู้ลงทุน 2 ล้านเหรียญ

แต่เขาก็ใจเย็น เอากาแฟ โดนัท มาเลี้ยงคนคอยถอนเงินหน้าบริษัทจนบางคนเปลี่ยนใจเอาเงินคืนให้ไปลงทุนอีก

ในที่สุดในเดือนสิงหาคม 1920 เขาก็ถูกจับข้อหาต้มตุ๋น ยอดเงินที่เขาแยกออกไปมีมูลค่าประมาณ 7 ล้านเหรียญ ผู้ฝากเงินหลายคนโกรธแค้นทางการที่จับเขา หลายคนยังเชื่อในตัวเขาว่าเป็นฮีโร่ทำเงินให้ผู้ลงทุนมากมาย

Ponzi ติดคุกอยู่ 3 ปีครึ่งก็ได้ประกันตัว และก็หนีประกันไปรัฐอื่นอีกหลายรัฐ ต้มตุ๋นด้วยการลงทุนคล้ายกัน เขาถูกจับอีกครั้งและถูกเนรเทศในปี 1934 ในอิตาลี Ponzi ก็

ต้มตุ๋นด้วยวิธีเดียวกันไปเรื่อยๆ ในปี 1949 เขาจบชีวิตลงอย่างน่าอนาถและอย่างยากจน มีตาเหลือเพียงข้างเดียว และเป็นอัมพาต เขาตายในโรงพยาบาลการกุศลในบราซิล

เขามีได้เป็นคนแรกที่คิดวิธีต้มตุ๋นนี้ Charles Dickens? นักประพันธ์เอกของโลก บรรยาย Ponzi Scheme ในนวนิยายชื่อ Martin Chuzzlewit ตีพิมพ์ในปี 1844 ซึ่งเป็นเวลา 38 ปีก่อน Charles Ponzi เกิด

หลังจาก Ponzi ตายจนถึงปัจจุบัน Ponzi Scheme ถูกนำมาใช้ต้มตุ๋นอีกนับร้อยนับพันครั้งในประเทศต่างๆ ทั่วโลก และจะมีอีกมากครั้งในอนาคตตราบที่ยังมีคนโง่มากอย่างขาดเหตุผลอยู่ในโลกนี้